

VÄXTBASERAT SVERIGE

Nyhetsbrev juni 2023

Almedalen 2023

Almedalensveckan i Visby har just passerat. Årets Almedalsvecka var mer komprimerad än förra året, men bjöd på många intressanta seminarium och panelsamtal och livsmedelsfrågor var i fokus i flera av dem. Den gröna omställningen, försörjningstrygghet och beredskap var teman som lyftes liksom Sveriges roll i klimatomställningen. Däremot var det växtbaserade segmentet ganska frånvarande i diskussionerna. I flera av samtalen framfördes vikten av konkreta förslag och riktlinjer gällande försörjningsberedskap och försörjningstrygghet. Växtbaserat Sveriges kansli bevakade ett flertal seminarium om bland annat livsmedelsförsörjning vid krig och kris, de ökade matpriserna, de nya nordiska näringsrekommendationerna samt företagens roll i den gröna omställningen.

Djurens rätt och Mistra Food Futures var på plats i Visby och arrangerade seminarier som lyfte vikten med att ställa om till växtbaserad kost och att ha en holistisk syn på hållbarhet.

Debatten om kött kontra växtbaserat lyftes fram som problematisk då vi behöver samspela för att fokusera framåt. Istället för att ställa kostvalen mot varandra bör forskning, näringsliv och politik arbeta gemensamt för att förbättra såväl vår folkhälsa som vårt klimat.

Under Almedalsveckan fortsatte förslagen till de nya nordiska näringsrekommendationerna att väcka starka känslor. Det är tydligt att flera forskare och aktörer i branschen står bakom rekommendationen att äta mindre kött, mer baljväxter och växtbaserade livsmedel och stöttar att rekommendationerna också tar hänsyn till hur vår kost påverkar miljö och klimat. Denna slutsats delas dock inte av landsbygdsministern Peter Kullgren som har gett ett uppdrag till Livsmedelsverket samt publicerade en debattartikel i Aftonbladet om att Sverige behöver öka köttproduktionen. Kullgren anger också att regeringen enbart kommer att utgå från de näringsfysiologiska delarna av NNR23 vid revideringen av de svenska kostråden och att de nationella råden ska bidra till att stärka vår försörjningsförmåga, beakta fördelarna med animalieproduktion och utgå från vad vi i Sverige har goda naturliga förutsättningar att producera.

Under Almedalsveckan arrangerade också Nordiska ministerrådet ett seminarium om de nya nordiska näringsrekommendationerna i vilket Annica Sohlström, GD Livsmedelsverket, Karen Elleman, Generalsekreterare Nordiska ministerrådet, Palle Borgström, LRF och SLU-professorn Helena Hansson deltog.

LRF, Livsmedelsverket och SLU:s betonade att det nu förs en mer konstruktiv debatt, vilket anses positivt då vi måste förflytta oss från den känsliga diskussion som pågick under våren. Debattörerna anser att debatten måste breddas och att konsumtions och produktionsperspektiven inte får blandas samman. Samtliga deltagare ser fram emot att ta del av Livsmedelsverkets uppdatering av de nationella kostråden. Debattörerna betonade vidare att det är viktigt att vi fortsätter att välja lokalt odlad mat, och att vi stärker livsmedelsförsörjningen. Seminariet belyste att de nordiska länderna har blivit föregångsländer som för första gången tar hänsyn till klimatet när vi talar om folkhälsa.

Aktuellt i politiken

Den sista juni lämnade regeringen över ordförandeskapet i EU:s ministerråd till Spanien. Ordförandeskapet har upptagit mycket av regeringens fokus och under kommande halvår kan vi anta att regeringen blir mer synlig i nationella frågor.

Den 16 juni genomförde regeringen t.ex. det omtalade nationella klimatmötet där regeringen samlade näringslivsföreträdare från många olika branscher, men fokus i samtalen var på energiomställning, tung industri och bostadsbyggande. Statsministern inledningstalade och upprepade att regeringens uppfattning är att näringslivet är den nya miljörörelsen. Efter anförandet följde fyra panelsamtal om hur vi når hela vägen till nettonollutsläpp i Sverige och EU. Trots att livsmedelssektorn står för cirka 20–30 procent av de globala utsläppen berördes inte livsmedelssektorns roll i omställningen, och det var nästan inga företag från branschen som deltog eller bjöds in till mötet.

Livsmedelssektorns möjlighet att bidra till minskade utsläpp har heller inte berörts i tidigare klimathandlingsplaner. Mötet går att se här i efterhand. Under mötet deltog även John Hassler, professor i internationell ekonomi. Hassler har nu fått i uppdrag av regeringen att analysera hur Sveriges politik på ett principiellt plan bör utvecklas utifrån de förändringar som har beslutats eller kan förväntas inom EU:s klimatpaket.

Växtbaserat Sverige arbete

Inspel till Livsmedelsstrategin 2.0

Under juni har Växtbaserat Sverige tagit fram och skickat in underlag och inspel till regeringen gällande uppdateringen av Livsmedelsstrategin 2.0. Växtbaserat Sverige framförde vikten av att inkludera och lyfta det växtbaserade segmentet i det kommande arbetet. I de samtal som varit mellan branschen och landsbygdsdepartementet under våren sammanfattas fyra teman: Konkurrenskraft och förenkling, Kunskap och innovation, Robusthet och minskat beroende samt Regionala livsmedelsstrategier. Växtbaserat Sverige har under våren har regelbunden dialog med aktörer inom branschen och regeringskansliet.

Upprop för gröna proteiner

Växtbaserat Sverige har tillsammans med ICA, Nestlé, Oatly, Orkla, Färsodlarna, Bärta, Stacky´s, Mycorena, LiveKindly Collective, VegMe, Jävligt gott, Peas of Heaven och Martin och Servera, skrivit under ett upprop till regeringen om att satsa på gröna proteiner i kommande livsmedelsstrategi. *"Produktion och konsumtion av växtbaserad mat behöver öka om vi ska klara våra miljömål, beredskapen och folkhälsan. Växtbaserade livsmedel, inklusive svampprotein och alger, utgör tillsammans viktiga pusselbitar i ett hållbart livsmedelssystem. I den nuvarande livsmedelsstrategin lyser satsningarna på denna sektor med sin frånvaro medan andra länder i vår närhet satsar för fullt. Politiken för en värdekedja som bygger på växtbaserad mat, alger och svampprotein behöver utvecklas, och vi som skriver under detta upprop vill se en aktiv politik för mer växtbaserad mat från svenska gårdar och företag."*

Möte med EAPF

Kansliet har under juni deltagit i möte tillsammans med EAPF, där vi bland annat diskuterade Farm to Fork strategin och det fortsatta arbetet med hållbara livsmedelssystem.

Kommande remisser och samråd

- Common Organisation of Markets Regulation (CMO-förordningen), lagförslag gällande EU Marketing Standards. Kommissionen antog den 21 april en rapport om nya marknadsföringsstandarder för bl.a. torkade "leguminous vegetables" och sojabönor samt sände den till EU-parlamentet och ministerrådet, vilket är ett formellt steg för att EU-kommissionen ska kunna gå vidare och anta en delegerad akt på området. Det finns ingen presenterad tidsplan för den processen i dagsläget.
- EU Framework for Sustainable Food Systems. Kommissionens konsekvensanalys har underkänts av Regulatory Scrutiny Board (RSB), vilket innebär att konsekvensanalysen måste göras om. En ny analys väntas läggas fram för RSB i början av juni. Ett utlåtande av RSB väntas i slutet av juni. Kommissionens förslag till ramförordning förväntas presenteras i oktober 2023.
- EU-kommissionen förväntas publicera lagstiftningsförslag om översynen av Informationsförordningen (FIC) och näringsprofiler efter sommaren 2023. I dagsläget finns ingen fastställd tidsplan.
- EU-kommissionen förväntas presentera lagförslag om EU:s hållbara jordbrukssystem, skolmjölkstöd och offentlig upphandling under Q4 2023.
- Förslaget till direktiv om Green Claims kommer nu att läggas fram för förhandling mellan Europaparlamentet och rådet enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

VÄXTBASERAT SVERIGE

önskar er en riktigt
härlig sommar